



ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.),

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LXXIII/441/2023 Rady Gminy Kondratowice z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie przekształcenia mieszkania chronionego na mieszkanie treningowe.

Uzasadnienie

Rada Gminy Kondratowice, na sesji w dniu 21 grudnia 2023 r., podjęła uchwałę Nr LXXIII/441/2023 w sprawie przekształcenia mieszkania chronionego na mieszkanie treningowe, zwaną dalej również „uchwałą”.

Uchwała wpłynęła do Wojewody Dolnośląskiego w dniu 4 stycznia 2024 r.

W toku badania legalności uchwały Organ Nadzoru stwierdził jej podjęcie z istotnym naruszeniem art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. po. 901 ze zm.) w związku z art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.), polegającym na braku podstaw prawnych dla Rady Gminy Kondratowice do przekształcenia mieszkania chronionego w mieszkanie treningowe.

Rada Gminy Kondratowice uchwałą Nr LXXIII/441/2023 dokonała przekształcenia mieszkania chronionego w mieszkanie treningowe. W podstawie prawnej uchwały wpisano art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wskazujący na ogólną właściwość rady gminy oraz art. 53 ustawy o pomocy społecznej, regulujący mieszkania treningowe i mieszkania wspomagane.

Jak wynika z uzasadnienia do ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. z 2023 r. poz. 1693, dotychczasowa instytucja „mieszkań chronionych” została zastąpiona dwoma nowymi formami wsparcia, tj. „mieszkaniami treningowymi” i „mieszkaniami wspomaganyimi”, które zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej mają oferować wsparcie dla osoby pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność, chorobę potrzebuje wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymaga usług całodobowej opieki, w szczególności przy zaburzeniach psychicznych, bezdomności, zakończeniu pobytu w pieczy zastępczej, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, okręgowym ośrodku wychowawczym, zakładzie poprawczym, schronisku dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Polsce status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy. W „mieszkanium treningowym” będą świadczone usługi bytowe, praca oraz nauka lub utrwalanie niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia (art. 53 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej). W „mieszkanium wspomaganyim” świadczone będą natomiast usługi bytowe, praca socjalna oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości (art. 53 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej).

Ponadto, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy nowelizującej: „Podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy mieszkania chronione są obowiązane do przekształcenia tych mieszkań w mieszkania treningowe lub mieszkania wspomagane w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.”. Ustawa natomiast weszła w życie w dniu 1 listopada 2023r.

Zgodnie zaś z ogólną dyspozycją z art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym to wójt gospodaruje mieniem komunalnym, w tym także zasobem mieszkaniowym gminy. Równocześnie brak jest w tym zakresie jakichkolwiek podstaw prawnych dla rady gminy do dysponowania mieszkaniami treningowymi czy wspomaganyimi. Ustawodawca nie wprowadził szczególnych rozwiązań w tym zakresie. Zauważyć należy, że

przepis ten musi być interpretowany ściśle, co oznacza zakaz swobodnego przejmowania przez radę gminy do rozstrzygnięcia w drodze uchwał związanych z gospodarką mieniem gminy. Do organu wykonawczego gminy należy bowiem bieżące gospodarowanie mieniem gminy, w tym także tworzenie czy przekształcanie mieszkań chronionych w mieszkania treningowe. Organ stanowiący gminy może decydować w zakresie spraw bezpośrednio przekazanych mu przez przepisy ustaw. Odnośnie mieszkań treningowych czy wspomaganych rada gminy została upoważniona jedynie, na podstawie art. 97 ust. 1 i ust 5 ustawy o pomocy społecznej, do określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

Każdy organ gminy, realizując przysługujące mu kompetencje powinien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu kompetencyjnym. Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę. Jako że organy gminy – zgodnie z art. 7 Konstytucji RP – mają obowiązek działać na podstawie i w granicach prawa, muszą również przestrzegać zakresu upoważnienia, udzielonego im przez ustawę. Takie stanowisko Organu Nadzoru potwierdza także Naczelny Sąd Administracyjny, który stwierdził, że: „opierając się na konstrukcji wad powodujących nieważność można wskazać rodzaje naruszeń przepisów, które trzeba zaliczyć do istotnych, skutkujących nieważnością uchwały organu gminy. Do nich należy naruszenie przepisów wyznaczających kompetencję do podejmowania uchwał” (wyrok NSA z dnia 14 kwietnia 2000 r., I SA/Wr 1798/99, LEX nr 49428).

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w sentencji.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu za pośrednictwem organu nadzoru – Wojewody Dolnośląskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Wojewoda Dolnośląski

Maciej Awizeń